

Utkast

Forskrift xx.xx.xxxx nr. yyy om markedsføring av produkter til byggverk

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet dd.mm.åååå med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesak (plan- og bygningsloven) § 29-7, og lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderinger § 7.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. III nr. 5 (direktiv 95/16/EF), kap. V nr. 2 (direktiv 90/396/EØF endret ved direktiv 93/68/EØF), kap. XXI nr. ... (forordning (EU) nr. 305/2011), kap. XXIV nr. 1c (direktiv 2006/42/EF), vedlegg IV nr. 10 (direktiv 92/42/EØF endret ved direktiv 93/68/EØF).

I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Bestemmelsene i denne forskriften gjelder for produkter som framstilles, markedsføres og omsettes for bruk i byggverk.

§ 2. Omsetning av produkter

Produkter til byggverk med dokumenterte egenskaper etter denne forskriften skal fritt kunne markedsføres og omsettes.

§ 3. Bruk av produkter

Før produkter bygges inn i byggverk må det være dokumentert at produktene har de egenskapene som er nødvendige for at det ferdige byggverket tilfredsstiller kravene som følger av forskriften.

II. Gjennomføring av byggevareforordningen

§ 4. Markedsføring av byggevarer – byggevareforordningen

EØS-avtalen vedlegg II kap. XXI nr. ... (forordning (EU) nr. 305/2011) om fastsettelse av harmoniserte vilkår for markedsføring av byggevarer og om oppheving av rådsdirektiv 89/106/EØF gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 5. Krav om språk i ytelseserklæring

Ytelseserklæringen jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 7 nr. 4, skal være på norsk eller på annet skandinavisk språk.

§ 6. Krav om språk på anvisninger og sikkerhetsinformasjon

Anvisningene og sikkerhetsinformasjonen jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 11 nr. 6, art. 13 nr. 4 og art. 14 nr. 2, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

§ 7. Utpeking av tekniske vurderingsorganer

Tekniske vurderingsorgan jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 29 skal utpekes av Direktoratet for byggkvalitet.

§ 8. Meldermyndighet

Direktoratet for byggkvalitet er meldermyndighet, jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 40, og har ansvar for å opprette og utføre de nødvendige fremgangsmåter for vurdering og underretning av de organer som skal ha myndighet til å gjennomføre tredjemannsoppgaver i forbindelse med vurdering og kontroll av konstant ytelse i henhold til forordning (EF) nr. 305/2011, og for kontroll av meldte organer.

Som grunnlag for utpekingen som meldt organ skal foretaket være akkreditert av et nasjonalt akkrediteringsorgan. Et meldt organ som ikke er akkreditert kan i særskilte tilfeller likevel utpekes, forutsatt at meldermyndigheten kan dokumentere at organet oppfyller relevante krav.

III. Nasjonale krav til markedsføring av byggevarer

§ 9. Virkeområde for kapittel III

Dette kapittelet gjelder for byggevarer som ikke er CE-merket.

For byggevarer som bestilles eller lages for ett spesielt byggverk og produksjonsmetoden ikke inngår i produsentens ordinære virksomhet gjelder ikke § 9 annet ledd, § 10, § 11, § 12 og § 13.

For byggevarer uten vesentlig betydning for at byggverket oppfyller krav i byggteknisk forskrift (TEK 10) gjelder ikke § 9 annet ledd, § 10, § 11, § 12 og § 13.

§ 10. Markedsføring, omsetning og bruk av produkter til byggverk

Produsent, dennes representant, importør og distributør, skal sørge for at egenskaper til byggevarer er dokumentert og at tilfredsstillende produktdokumentasjon er tilgjengelig før byggevaren markedsføres, omsettes eller brukes i et byggverk.

Byggevarer skal ledsages av produsentens kontaktdetaljer, byggevarens egenskaper, hvilke tekniske spesifikasjoner som eventuelt er lagt til grunn, og der det er relevant, navnet på tredjepartsorgan som har utført oppgavene beskrevet i § 13, hvilke oppgaver ble utført og når disse ble gjennomført.

Produktdokumentasjonen, samt anvisninger og sikkerhetsinformasjon, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

Det er ikke tillatt å benytte uriktig eller mangelfull informasjon som er egnet til å villedes om byggevarens lovlige bruk i et byggverk eller om byggevarens egenskaper.

§ 11. Krav til dokumentasjon av produktegenskaper

Før omsetning og markedsføring av en byggevare, skal følgende produktegenskaper være dokumentert:

- a) Dimensjoner
- b) Egenskaper ved brannpåvirkning
- c) Brannmotstand
- d) Mekanisk styrke
- e) Termisk motstandsevne
- f) Lydisoleringsevne
- g) Lufttetthet
- h) Regntetthet
- i) Damptetthet

- j) Utlekking av metaller til drikkevann
- k) Emisjon av forurensende stoffer
- l) Innhold av farlige stoffer jf. artikkel 57 i REACH-forordningen (EF) nr. 1907/2006.

Egenskapene i første ledd skal likevel kun dokumenteres i den grad de er påkrevd for vurdering av byggevarens egnethet til bruk i byggverk, men minst én egenskap skal alltid dokumenteres ved markedsføring.

Avhengig av byggevarens tiltenkte bruk i et byggverk kan dokumentasjon av ytterligere produktegenskaper kreves før markedsføring, omsetning og bruk.

Det skal benyttes relevante beregnings-, prøvings- eller klassifiseringsstandarder ved dokumentasjon av produktegenskaper.

§ 12. Krav til produksjonskontroll

Produksjon av byggevarer som ikke er CE-merket skal underlegges produksjonskontroll i fabrikk som sikrer at byggevaren som omsettes har de egenskaper som fremgår av produktdokumentasjonen.

§ 13. Krav til bruk av tredjepartsorgan

Avhengig av byggevarens betydning for byggverk skal et teknisk kontrollorgan eller et akkreditert sertifiseringsorgan fastsette byggevarers egenskaper ved brannpåvirkning, brannmotstand, mekaniske styrke, termiske motstandsevne, lydisoleringsevne, lufttetthet, regntetthet, dampetetthet og utlekking av metaller til drikkevann.

For byggevarer der dokumentasjon av ytterligere produktegenskaper kreves, jf. § 10 tredje ledd, og disse produktegenskapene har vesentlig betydning for byggverks kvalitet, kan bruk av teknisk kontrollorgan eller akkreditert sertifiseringsorgan kreves for fastsettelse av egenskapene.

For byggevarer med betydning for byggverks brannsikkerhet eller utlekking av metaller til drikkevann kreves at et akkreditert sertifiseringsorgan har utført en produktsertifisering.

§ 14. Gjensidig godkjenning

Dersom et produkt til byggverk lovlig kan markedsføres i annet EØS-land, skal produktet godtas markedsført i Norge uten ny prøving eller kontroll.

Det kan likevel kreves ytterligere produktdokumentasjon i tilfeller der det kan påvises forskjell mellom beskyttelsesnivåene i Norge og andre EØS-land. Krav om ytterligere produktdokumentasjon må være nødvendig og proporsjonalt, jf. EØS-avtalen artikkel 13.

IV. Løfteinnretning og varmtvannskjel

§ 15. Virkeområde for kapittel IV

Dette kapitlet gjelder for løfteinnretninger og varmtvannskjeler og enhet for romoppvarming og varmtvannsproduksjon.

§ 16. Løfteinnretning

Bestemmelsen gjelder for permanent løfteinnretning som heis, løfteplattform, rulletrapp, rullende fortau og trappeheis med unntak av løfteinnretning som del av produksjonsprosess.

Følgende krav gjelder:

- a) Heis og tilhørende sikkerhetskomponenter skal tilfredsstille Heisdirektivet

Definisjonen av heis fremgår av Maskindirektivet artikkel 24: Løfteinnretning som betjener fastlagte nivåer ved hjelp av heisstol, som beveger seg langs faste styreskinner og med en helning på mer enn 15 grader i forhold til et vannrett plan og som er beregnet til å transportere personer, personer og gods eller gods alene hvis heisstolen er tilgjengelig, dvs. At en person kan gå inn i heisstolen uten vanskeligheter og at den er utstyrt med betjeningsanordninger inne i heisstolen eller er innenfor rekkevidde av personen i heisstolen.

Løfteinnretning som beveger seg langs en fast bane selv om den ikke beveger seg langs faste styreskinner, hører under Maskindirektivet.

Med heisstol skal forstås den del av en heis som bærer personer, personer eller gods eller gods alene som skal heises opp eller senkes ned.

Løfteinnretning som beveger seg med en hastighet lik eller under 0,15 m/s defineres som andre løfteinnretninger.

- b) Andre løfteinnretninger skal tilfredsstille Maskindirektivet.
- c) Som grunnlag for EU-typegodkjenning skal samsvarsvurdering utføres av teknisk kontrollorgan. Produktet skal vurderes mot tekniske spesifikasjoner og mot relevante sikkerhetskrav i direktivene.
- d) For heis og tilhørende sikkerhetskomponenter skal installatøren av heis etter Heisdirektivet og for andre løfteinnretninger etter Maskindirektivet få utført samsvarsvurdering etter framgangsmåte fastsatt i de respektive direktivene.

§ 17. Varmtvannskjel som fyres med flytende eller gassformig brensel

Bestemmelser gjelder for varmtvannskjel som fyres med flytende eller gassformig brensel og som har en effekt på mellom 4 kW og 400 kW innfyrt effekt. Bestemmelsen gjelder ikke for kjeler som kan bruke forskjellige typer brensel.

Varmtvannskjel skal ha samsvarserklæring eller EU-typegodkjenning som omfatter kjelens energieffektivitet. Typegodkjenningen skal være utført av et teknisk kontrollorgan og vurderes direkte mot de sikkerhetskrav som er beskrevet i direktiv som gjelder for det aktuelle produktet.

Typeprøving og vurdering utføres i henhold til regler gitt i eller i medhold av henholdsvis

- a) direktiv 92/42/EØF om varmtvannskjeler
- b) direktiv 90/396/EØF om gassinstallasjoner
- c) direktiv 93/68/EØF om koordinering av regler om CE-merking.

§ 18. CE-merking

Et CE-merke viser at et produkt tilfredsstiller en teknisk spesifikasjon. Med teknisk spesifikasjon menes harmoniserte produktstandarter som bekjentgjort i Den Europeiske Unions Tidende eller nasjonale tekniske spesifikasjoner som er ansett å være i samsvar med de grunnleggende krav og som er bekjentgjort i Den Europeiske Unions Tidende.

Følgende produkter skal påføres CE-merke som angitt i gjeldende direktiver for produktene:

- a) heis og tilhørende sikkerhetskomponenter som er i samsvar med grunnleggende krav angitt i Heisdirektivet
 - b) løfteinnretning som er i samsvar med grunnleggende krav angitt i Maskindirektivet
 - c) varmtvannskjel som er i samsvar med krav angitt i direktivet om varmtvannskjeler
- CE-merket skal påføres produktet av produsent eller dennes representant.
CE-merket skal bestå av bokstavene CE i følgende grafiske utforming:

Dersom CE-merket forminskes eller forstørres, skal størrelsesforholdet slik de framgår av modellen ovenfor overholdes.

CE-merkingen skal omfatte krav angitt i gjeldende direktiv for produktet og kan være

- a) identifikasjonsnummeret for det organ som har deltatt i produksjonskontrollfasen
 - b) produsentens navn eller identifikasjonsmerke
 - c) de to siste sifrene i det året da merkingen ble påført og om nødvendig produktsertifikatets nummer
 - d) deklarerte produktegenskaper, klassifisering og lignende som angitt i direktiv for produktet.
- De ulike delene som CE-merket består av, skal så langt som mulig ha samme høyde og ikke være under 5 mm.

Opplysninger som er nødvendige ut fra et sikkerhetssynspunkt skal være på norsk.

§ 19. Teknisk kontrollorgan

Et teknisk kontrollorgan skal attestere at produkter til byggverk er i samsvar med den gitte tekniske spesifikasjon.

Tekniske kontrollorgan skal utpekes at Direktoratet for byggkvalitet etter reglene i lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan.

Som grunnlag for utpekingen av et teknisk kontrollorgan skal foretaket være akkreditert av et nasjonalt akkrediteringsorgan. Et teknisk kontrollorgan som ikke er akkreditert kan i særskilte tilfeller likevel utpekes, forutsatt at utpekende myndighet kan dokumentere at organet oppfyller relevante krav.

V. Fellesbestemmelser

§ 20. Tilsynsmyndighet

Direktoratet for byggkvalitet er tilsynsmyndighet for produkter til byggverk.

Kommunal- og regionaldepartementet er klageinstans for vedtak som fattes av tilsynsmyndigheten.

§ 21. Tilsyn med produkter til byggverk

Tilsynsmyndighet kan kreve tilsendt produktdokumentasjon og annen informasjon som er tilgjengelig ved markedsføring, omsetning eller bruk av produkt til byggverk, herunder dokumentasjon for attestering av samsvar og test- og beregningsgrunnlag som er brukt ved utarbeidelse av produktdokumentasjonen.

Tilsynsmyndighet skal gis adgang til produkt, rom, areal eller annet område som anses nødvendig for å kunne utføre vurdering av produktet.

Ved begrunnet mistanke om at det markedsføres, omsettes eller brukes produkt som ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon eller hvor produktet kan medføre fare for sikkerhet, helse eller miljø, skal bygningsmyndighet og annen

offentlig myndighet som behandler tiltak etter sektorlovgivning som omfattes av plan- og bygningsloven § 29-7, melde forholdet til tilsynsmyndigheten.

Dersom produsent eller dennes representant trekker et produkt som ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon eller hvor produktet kan medføre fare for sikkerhet, helse og miljø, tilbake fra markedet, skal det sendes melding til tilsynsmyndigheten.

§ 22. Reaksjoner fra tilsynsmyndigheten

Ved brudd på reglene i denne forskriftens kapittel II, brukes virkemidlene i forordning (EU) nr. 305/2011 kap. XIII.

Ved brudd på reglene i denne forskriftens kapittel III og IV, brukes følgende virkemidler:

- a) Dersom tilsynsmyndigheten finner at produkt til byggverk ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon etter forskriften, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon, kan den gi pålegg om å stanse markedsføring, omsetning og bruk av produktet inntil tilfredsstillende produktdokumentasjon foreligger.
- b) Tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om å kalle tilbake produkt som beskrevet i første ledd fra markedet eller kan kreve andre tiltak for å sikre at produktet bringes i overensstemmelse med forskriften.
- c) I tilfeller der vanlig eller forventet bruk av produkt til byggverk kan utgjøre en alvorlig risiko for sikkerhet, helse eller miljø, kan tilsynsmyndigheten midlertidig stanse markedsføring, omsetning og bruk av produkter for å utføre nødvendige undersøkelser og sikkerhetsvurderinger.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge tvangsmulkt etter plan- og bygningsloven § 32-5 dersom pålegg etter ikke etterkommes.

§ 23. Overtredelsesgebyr. Gebyrenes størrelse.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr etter plan- og bygningsloven § 32-8 annet ledd inntil angitte beløpsgrenser for forsettlig eller uaktsomme overtredelser til denne forskriften.

Tilsynsmyndighet kan ilegge overtredelsesgebyr inntil kr. 50.000 for mindre avvik og inntil kr. 100.000. for vesentlige avvik.

Høyere overtredelsesgebyr kan ilegges enn nevnt i andre ledd kan ved alvorlige overtredelser. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på forhold som nevnt i § 24. Overtredelsesgebyr kan uansett ikke overstige kr. 200 000 for, verken for én overtredelse eller sammenlagt for flere overtredelser.

§ 24 Utmåling av overtredelsesgebyr

Ved vurdering av overtredelsesgebyrets størrelse kan tilsynsmyndighet legges vekt på:

- Hvor alvorlig overtredelsen er,
- Om eventuelt pålegg nevnt i § 22 er fulgt,
- Om overtrederen gjentatte ganger har vært ansvarlig for forhold som kan medføre overtredelsesgebyr,
- Om overtredelsen bidrar til økonomisk gevinst,
- Om overtredelsen er gjort i vinningshensikt,
- Om overtredelsesgebyret vil virke urimelig ut fra overtrederens økonomiske situasjon.

§ 25. Gebyr

Tilsynsmyndighetene kan kreve at den som produserer eller importerer et produkt helt eller delvis skal dekke kostnadene for testing og inspeksjon som anses som nødvendige for å vurdere et produkts egenskaper og virkninger. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 26. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 01 januar 2014.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 26. mars 2010 nr. 489 kapittel 3.

Fra samme tidspunkt gjøres følgende endring i forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak § 12-3 bokstav a: "byggteknisk forskrift kapittel 2" endres til "forskrift om markedsføring av produkter til byggverk".

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg II kap. XXI nr. ...(forordning (EU) nr. 305/2011) slik Kommunal- og regionaldepartementet tolker denne del av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 m.v.

For å se forordning (EU) nr. 305/2011 klikk her: Her vil forordningsteksten legges inn når forskriften kunngjøres på Lovdata.